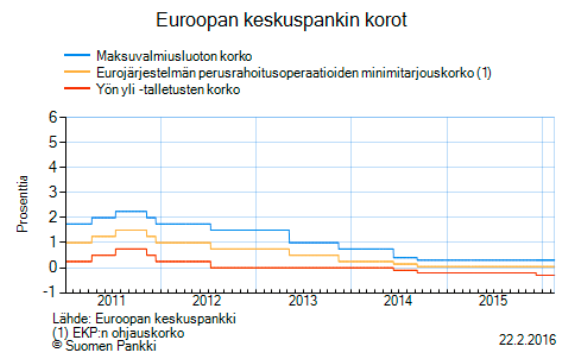
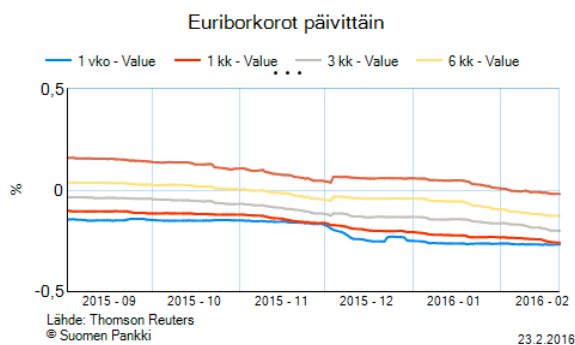

1.

Vakuutusosakeyhtiö Hengenlähdon, joka myy kuolemanvaravakuutuksia, sisäinen tarkastus on kiinnittänyt huomiota siihen, että yhtiön maksamat viivästyskorot ovat huomattavan suuret. Yhtiön korvausosasto on sisäisen tarkastuksen raporttia analysoidessaan todennut, että yhtiö ei nykyresurssein pysty tehostamaan prosessejaan ennen kuin uusi Internet-pohjainen verkkosovellus otetaan käyttöön. Korvausosasto on kutsunut sinut keskustelemaan, voitaisiinko yhtiössä sovellettavia viivästyskorkomenettelyjä muuttaa. Korvausosasto toi tausta-aineistoksi seuraavat kolme graafia:

Tällä hetkellä Euribor-korot ovat ym. kuvioiden perusteella miinuksella (1 vko -0,266 %, 1 kk -0,258 %, 3 kk -0,199 %, 6 kk -0,126 % ja 12 kk -0,018 %) ja EIOPA:n julkaisema korkokäyräkin on seuraavat viisi vuotta miinuksella. Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioon vuodenvaihteessa soveltama korkokin oli 0,1 % ja yön yli korko -0,3 % ja maksuvalmiusluoton korko 0,3 %.

Kertoessasi kannastasi korvausosastolle alla oleviin kahteen tapaukseen

- **peruste** kantasi ja

- **peruste**, mikäli korvausosasto on mielestäsi väärässä, miksi sen argumentaatio ei sovellu tähän tapaukseen

- a) Nykyisten vakuutusehtojen mukaisesti korvauksille maksetaan 10 %:n viivästyskorkoa. Korvausosaston mielestä oikea viivästyskoron taso olisi noin 2 % ja uusien vakuutusten vakuutusehtoja tulisi muuttaa. Heidän mielestään isompi korko olisi tässä tilanteessa vastoin vakuutuslainsäädännön rikastumiskieltoa. Korvausosasto kysy kantaasi, mikä olisi oikea korkotaso ja perusteluja tälle. Saako yhtiö ylipäätään maksaa näin isoa korkoa korvauksista? Joskus korvauksen maksaminen on estynyt sen takia, että osa korvauksesta on riidanalaista. Mitä suositat tässä tapauksessa?

- b) Nykyisten vakuutusehtojen mukaisesti viivästyneistä vakuutusmaksuista peritään myös 10 %:n viivästyskorkoa. Korvausosasto on selvittänyt, että vakuutusmaksuja ei ole välttämättä kuitenkaan karhuttu ja viivästyskorot ovat jääneet perimättä. Perimättömiä vakuutusmaksuja voi olla jopa kymmeneltä vuodelta. Korvausosasto kysy kantaasi, voidaanko asialle vielä jotakin tehdä korvausvaiheessa.

Ratkaisuohje:

- a) kohdassa käsitelty asiakkaan maksamaa viivästyskorkoa ja b) kohdassa yhtiön maksamaa viivästyskorkoa (säännökset poikkeavat toisistaan)
- vakuutuslainsäädäntö pakottavuus ja tahdonvaltaisuus (VSL 3 §, Vakuutuslainsäädäntö 132 – 136, Vakuutuslaki 27 – 34)
- rikastumiskielto (VSL 57 ja 58 §, Vakuutuslainsäädäntö s. 215 – 216, Vakuutuslaki s. 27, 220)
- korvausten viivästyskoron maksuvelvollisuus ja riidattoman osan maksaminen (VSL 70 §, 3 ja 4 mom., Vakuutuslainsäädäntö s. 325 – 326)
- viivästyskoron määrä (korkolaki, Vakuutuslainsäädäntö s. 325 – 326)
- vakuutusmaksusaatavan vanheneminen (VSL 46 §, Vakuutuslaki s. 301)
- vakuutusmaksun kuittaaminen korvauksista (Vakuutuslaki s. 132)

(10 p)

2.

Heikki H. varasi unelmaloman Malediveille. Valitettavasti matka ei alkanut hyvin, sillä hän kompuroi matkatavaroiden kanssa Helsinki – Vantaan lentoaseman liukuportaissa päivittäessään Facebookia; jalka murtui ja lentomatka muuttui ambulanssikydyiksi Töölön tapaturma-asemalle. Samalla menivät käyttökelvottomaksi Hugo Bossin puku (650 €) ja Apple iPhone 6s (850 €). Muut matkatavarat yhteisarvoltaan 1500 € onneksi säilyivät vahingotta. Jalka leikattiin ja sairaalareissu kesti kolme päivää. Unelmaloma, joka Anantara Dhigu Resort & Spassa oli maksanut 16.500 €, jäi siis toteutumatta.

Sairaalasta päästyään Heikki alkoi selvittää, mitä vakuutuksia hänellä itse asiassa oli. Hänellä oli matkaa varten ottamansa matkavakuutus yhtiöstä A, laaja kotivakuutus yhtiöstä B, joka sisälsi myös matkavakuutuksen, sekä ammattiliiton jäsenmaksuun sisältyvä vakuutus yhtiöstä C. Vakuutusturvat olivat seuraavat:

	Matkatavaravakuutus	Sairaalahoitopäivärahavakuutus	Keskeytysvakuutus
Yhtiö A	max 1500 € omavastuu 150 €	50 €/päivä max 50 päivää	ei ylärajaa
Yhtiö B	max 1000 €	-	ei ylärajaa
Yhtiö C	ei ylärajaa ei kuitenkaan puhelimia	150 €/päivä max 100 päivää	ei ylärajaa

- Mitä korvauksia Heikki voi saada kustakin vakuutuksestaan?
- Voiko Heikki vakuutuslainsäädännön mukaisesti saada korvauksensa yhdestä yhtiöstä? Miten menettelisit hänen tapauksessaan?
- Miten korvaukset jakautuvat eri yhtiöiden kesken?

Perustele kantasi vakuutuslainsäädännöllä ja sen periaatteilla. Laskuissa riittää laskukaava.

Ratkaisuohje:

Kyse monivakuutuksesta (VSL 57, 59 ja 60 §, Vakuutuslainsäädäntö 217 – 230, Vakuutuslaki s. 220 – 222, s. 227 – 237). Arvioitavia kohtia olivat mm.

- monivakuutuksen soveltamisala
- yhtiökohtaiset enimmäiskorvaukset
- ylivakuutus, rikastusmiskiello ja vakuutetun enimmäiskorvaukset
- korvausten hakeminen
- yhtiöiden osuuksien määräytyminen
- takautumisoikeus

3.

Vahinkovakuutusyhtiö Veto on erikoistunut ravihevosten vakuuttamiseen. Aluksi kaikki näytti menevän hyvin, mutta pian osoittautui, että myydyt tuotteet olivat aivan liian alihintaisia. Lisäksi yhtiö oli sitoutunut pitkiksi ajoiksi tehtyihin sopimuksiin. Yhtiö joutui selvitystilaan, minkä aikana selvisi, että yhtiön aktuaarijohtaja Matti M., joka käytännössä vastasi myös sijoitustoiminnasta, oli yrittänyt kaunistella yhtiön tilannetta

- antamalla hallituksen päätöksen vastaisesti ohjeen säästää jälleenvakuutuskuuluissa ja olla jälleenvakuuttamatta riskejä
- arvioimalla tarkoituksellisesti yhtiön vastuuelan liian pieneksi, jotta yhtiö näyttäisi parempaa tulosta
- myymällä yhtiölle oman yhtiönsä Raviveto Oy:n, jonka arvopaperisalkku oli myyntitilanteessa arvioitu huomattavan ylihintaiseksi
- jättämällä toimittamatta Finanssivalvonnalle tilinpäätöksen edelliseltä vuodelta
- vääristämällä yhtiöltä edellytettäviä tilastolomakkeita, mistä Finanssivalvonta oli antanut yhtiölle tuntevan rikemaksun

Kun sosiaali- ja terveysministeriö otti Matilta SHV-oikeudet pois, tämä laittoi julkisuuteen pitkän tiedotteen, jossa hän totesi olevansa eläkevakuutusaktuaari ja Finanssivalvonnan olisi tullut edellyttää vahinkovakuutusaktuaarin nimittämistä vastuulliseksi aktuaariksi. Hän katsoikin, että kaiken takana on läpeensä korruptoitunut aktuaarikunta, joka yrittää saada markkinoilta pois innovatiivisen vakuutusyhtiön ja tämän aktuaarijohtajan. Hänen mielestään EIOPA:n julkistamat ohjeet vastuuelan laskemiseksi eivät anna oikeata kuvaa vastuuelasta, vaan hän käytti omaa sisäistä malliaan.

Arvioi Matti M:n toimintaa aktuaarien eettisten sääntöjen näkökulmasta. Mainitse myös periaate, jota on mahdollisesti rikottu.

Ratkaisuohje:

- ks. Aktuaarien eettisten periaatteiden kohdat 1.1, 1.2, 2 (1 kohta), 3.1, 4.1, 5 (raportointi)
- arvioitu erikseen periaate, periaatteen kuvaus ja viittaus mahdolliseen periaatteissa kuvattuun yksityiskohtaiseen esimerkkiin (kustakin pääkohdasta 3 pistettä)

(15 p)

4. Millä edellytyksillä vakuutusyhtiö tai sen tytäryhteisö saa ottaa luottoa?

Ratkaisuohje:

VYL 15 luku 1 §, TVYL 5 a §

(10 p)

5.

Ratkaise seuraavat tapaukset. Onko vakuutusyhtiön päätös oikea? Perustele vastauksesi. Jos tehtävänannosta puuttuu mielestäsi oleellisia vastaukseesi vaikuttavia seikkoja, erittele ne.

- a) Asiakkaalla (jäljempänä A) oli vuonna 2001 henkilöautonsa liikennevakuutuksessa 70 %:n bonus. Oman autonsa lisäksi hänellä oli B Oy:ltä työsuhdeauto, jonka liikennevakuutuksessa oli 30–40 %:n bonus. A omistaa B Oy:n osittain.

A myi autonsa ja kysyi vakuutusyhtiöltään, voidaanko hänen liikennevakuutuksensa 70 %:n suuruinen bonus siirtää hänen työsuhdeautonsa vakuutukseen. Vakuutusyhtiön edustaja oli virheellisesti ilmoittanut tällaisen siirron olevan mahdollinen, ja A:n vakuutuksen bonus siirrettiin B Oy:lle loppuvuonna 2001. Tässä vakuutusyhtiössä on 21.2.2002 alkanut B Oy:n ottama liikennevakuutus, jonka maksussa oli huomioitu A:n siirtämä bonus.

Vuoden 2012 alussa B Oy:n liiketoiminta oli loppuvaiheessa. A osti työsuhdeautonsa B Oy:ltä itselleen ja vakuutti sen edelleen samassa vakuutusyhtiössä. A ja B Oy pyysivät vakuutusyhtiötä siirtämään liikennevakuutuksen 70 %:n bonuksen B Oy:ltä takaisin A:lle. Vakuutusyhtiön kieltäytyttyä A reklamoi ja kertoi mm., että vuonna 2001 tapahtuneen siirron yhteydessä vakuutusyhtiöstä oli ilmoitettu siirron olevan mahdollinen myös takaisinpäin.

Vakuutusyhtiö toteaa, että asian käsittelyssä tapahtui uuden sääntelyn johdosta virhe ja bonusten siirtoa ei olisi kuulunut sallia. Bonusten takaisinsiirto ei ole edelleenkään mahdollista. Vakuutusyhtiö toteaa, että se ei voi korjata yli 10 vuotta sitten tekemäänsä valitettavaa virhettä uudella virheellä.

- b) Vakuutusyhtiö on korottanut vuonna 2013 henkilön A yksityistapaturmavakuutuksen vakuutusmaksua noin 56 prosenttia. Henkilö A on pitänyt korotusta kohtuuttomana. Euroissa korotus on ollut noin 38 € vuoden kestäväällä vakuutuskaudella. Vakuutusyhtiö on perustellut korotustarvetta pääosin EU-tuomioistuimen päätöksellä, jonka mukaan kuluttajille myönnettävissä vakuutuksissa ei saa käyttää sukupuolta vakuutusmaksujen laskennan perusteena.

Ratkaisuohje:

a) Ei, VSL 9 §. VSL 1 §:n mukaan ko. lakia sovelletaan myös liikennevakuutuslain mukaisiin vakuutuksiin, ellei liikennevakuutuslaissa toisin säädetä.

b) Kyllä (VSL 20 a §). Huom. ehdoissa on ollut valtuutus maksun korottamiselle lain muuttuessa.

(10 p)

6.

Vakuutusyhtiölain 13a luvussa säädetään henki- ja vahinkovakuutustoiminnan harjoittamisesta samassa vakuutusyhtiössä.

- a) Mitä erillisyyksivaatimuksia henki- ja vahinkovakuutustoimintaan ko. luvun mukaan liittyy?
- b) Mitä valvontatoimenpiteitä vakuutusyhtiölain 13a ja 25 luvun mukaan voi edellisten erillisyyksivaatimusten johdosta aiheutua?

Ratkaisuohje:

- a) 13a luku, 1-3 pykälät
- b) 13a luku, 4 pykälä ja 25 luku, 6 pykälä

(10 p)

7.

- a) Mikä on Finanssivalvonnan toiminnan tavoite?
- b) Missä tilanteessa Finanssivalvonta voi kieltää henkilöä toimimasta vakuutusyhtiön hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana?
- c) Millä perusteella Finanssivalvonta voi asettaa asiamiehen valvomaan vakuutusyhtiön toimintaa?
- d) Mistä syystä Finanssivalvonta voi perua vakuutusyhtiön toimiluvan?
- e) Mihin voi valittaa Finanssivalvonnan päätöksistä?

Ratkaisuohje:

Laki Finanssivalvonnasta (878/2008). Kukin kohta 2 pistettä.

- a) 1 §
- b) 28 §
- c) 29 §
- d) 26 §
- e) 73 §

(10 p)

8.

- a) Ovatko Aktuaaritoiminto ja Vastuullinen matemaatikko osa vakuutusyhtiön keskeisiä toimintoja?
- b) Mitä vaaditaan VYL/MOK-mukaan Aktuaaritoiminnosta vastaavalta henkilöltä? Entä mitä kelpoisuusvaatimuksia vaaditaan vastuulliselta vakuutusmatemaatikolta?
- c) Mitä mahdollisuuksia lain mukaan Aktuaaritoiminnosta vastaavalla henkilöllä on raportoida havaitsemistaan puutteista yhtiön hallitukselle? Entä mitä mahdollisuuksia raportointiin on yhtiön vastuullisella vakuutusmatemaatikolla?

Ratkaisuohje:

- a) FIVA Määräykset ja ohjeet 7/2014kohta 5.4, VYL 6 luku pykälä 9
- b) FIVA Määräykset ja ohjeet 7/2014kohta 4.2, VYL 6 luku pykälä 91, VYL 6 luku pykälä 9
- c) VYL 6 luku pykälät 18 ja 20

(10 p)

9.

Tee pääpiirteittäin selkoa seuraavista.

- a) ryhmävakuutus — ryhmäetuvakuutus
- b) SCR — MCR
- c) kvoottijälleenvakuutus — excess of loss -jälleenvakuutus
- d) vakuutusyhtiön lääkäri — hoitava lääkäri
- e) Euroopan unionin (EU) vakuutusalan ryhmäpoikkeusasetus — Suomen EU-liittymissopimuksen työeläkeyhtiöitä koskeva poikkeus
- f) yhteinen haveri — yksityinen haveri
- g) vakuutussopimukseen perustuvat päävelvoitteet — vakuutussopimukseen perustuvat sivuvelvoitteet

Ratkaisuohje:

- a) Lehtipuro & al. s. 130, 240-241, 246-247
- b) Lehtipuro & al. s. 26, Rantala & Kirisaari, s. 277
- c) Hoppu & Hemmo, s.429-430
- d) Lehtipuro & al. s. 280-284
- e) Lehtipuro & al. s.306-307, Lehtipuro & al. s.74-76

- f) Hoppu & Hemmo, s. 383-384
- g) Hoppu & Hemmo, s.26-27

(15 p)